

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2To/7/2019
Identifikačné číslo spisu: 9516100170
Dátum vydania rozhodnutia: 13.04.2021
Meno a priezvisko: JUDr. František Mozner
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:9516100170.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Františka Moznera a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti obžalovanému Ing. H. G. pre zločin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona znení zákona č. 204/2013 Z. z. a iné na verejnom zasadnutí konanom 13. apríla 2021 v Bratislave o odvolaniach obžalovaného Ing. H. G., prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a poškodeného Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu z 21. marca 2019, sp. zn. BB-3T/28/2016, takto

rozhodol:

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d) Trestného poriadku na podklade odvolania prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zrušuje napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku obžalovaného

Ing. H. G., nar. XX. V. XXXX v W., trvale bytom W. č. XXX, okres G.-P.,

uznáva vinným, že

ako starosta obce Drienovec, ktorá bola žiadateľom nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“) v rámci operačného programu Životné prostredie, Prioritná os 4 - Odpadové hospodárstvo, predložil 11. novembra 2011 Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky, Námestie Ľudovíta Štúra 1, Bratislava, (ďalej len „MŽP SR“) žiadosť o NFP vo výške 621.374,86 eura za účelom realizácie projektu s názvom „Zberný dvor Drienovec“, pričom v rámci povinných príloh k žiadosti o NFP uvedenej pod bodom č. 6 predložil ako doklad o zabezpečení spolufinancovania zo strany žiadateľa falšovanú listinu označenú ako „Uznesenie zo zasadnutia Zastupiteľstva obce Drienovec konaného 22.08.2011 v Drienovci“, ktorou nepravdivo deklaroval, že poslanci obecného zastupiteľstva obce Drienovec 22. augusta 2011 schválili predloženie žiadosti o NFP na projekt „Zberný dvor Drienovec“ s výškou celkových výdavkov na projekt v sume 654.078,80 eura, s výškou celkových oprávnených výdavkov na projekt v sume 654.078,80 eura a s výškou spolufinancovania tohto projektu zo strany žiadateľa z celkových oprávnených výdavkov v sume 32.703,94 eura z vlastných zdrojov, hoci vedel, že obsah tejto listiny nezodpovedá skutočnému zneniu uznesenia obecného zastupiteľstva obce Drienovec

č. 14 bod 4. z 22. augusta 2011, ktoré neobsahovalo všetky povinné údaje o výške celkových výdavkov na projekt, výške celkových oprávnených výdavkov na projekt a o výške a spôsobe spolufinancovania projektu, bez riadneho doplnenia ktorých by bola predmetná žiadosť o NFP vyradená z ďalšieho posudzovania, čím takto neoprávnene vytvoril podmienky na schválenie uvedenej žiadosti MŽP SR ako riadiacim orgánom operačného programu a následne 22. januára 2013, po takomto schválení žiadosti o NFP, uzatvoril za obec Drienovec ako prijímateľa príspevku s poskytovateľom príspevku MŽP SR Zmluvu o poskytnutí NFP č. 030/4.1MP/2013 do výšky 621.347,86 eura, tvoreného z prostriedkov Kohézneho fondu a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, na realizáciu aktivít projektu s názvom „Zberný dvor Drienovec“, na základe ktorej pre obec Drienovec ako prijímateľa tohto príspevku po predložení žiadostí o platbu č. 1, č. 3, č. 4, č. 7 v dňoch 29. júla, 20. augusta, 2. a 6. septembra 2013 v Bratislave vylákal od MŽP SR vyplatenie NFP na účet obce číslo 6905724/5200 vedený v OTP banke v dňoch 2. augusta, 5. septembra a 14. októbra 2013 finančné prostriedky celkovo vo výške 621.220,96 eura, čím takto konal v rozpore s podmienkami poskytnutia pomoci vo vzťahu k splneniu kritérií formálnej správnosti - kritérií úplnosti, ako boli tieto v súlade s § 13 ods. 4 písm. c) zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v znení zákona č. 116/2011 Z. z. vymedzené v Príručke pre žiadateľa o NFP z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu v rámci výzvy na predkladanie Žiadostí o NFP kód OPŽP-PO4-11-3, čím takto spôsobil poskytovateľovi príspevku MŽP SR škodu v celkovej výške 621.220,96 eura, z toho z prostriedkov Kohézneho fondu vo výške 555.829,27 eura a z prostriedkov štátneho rozpočtu Slovenskej republiky vo výške 65.391,69 eura,

teda

- predložil falšovaný doklad a tým umožnil spôsobenie sprenevery prostriedkov zo všeobecného rozpočtu Európskych spoločenstiev a spôsobil škodu veľkého rozsahu,

- vylákal od iného príspevok zo štátneho rozpočtu, ktorého poskytnutie je podľa všeobecne záväzného právneho predpisu viazané na podmienky, ktoré nespĺňal, a to tým, že ho uviedol do omylu v otázke ich splnenia, a spôsobil značnú škodu,

čím spáchal

- zločin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona v znení zákona č. 204/2013 Z. z. (ďalej len „Trestný zákon“) v jednočinnom súbehu so zločinom subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona a

za to mu ukladá

podľa § 261 ods. 4 Trestného zákona v spojení s § 39 ods. 1 a § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky,

podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona výkon trestu odňatia slobody podmienienečne odkladá,

podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona určuje skúšobnú dobu podmienienečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody na 2 (dva) roky.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku poškodeného Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Námestie Ľudovíta Štúra 1, Bratislava, IČO: 42181810, odkazuje s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

II. Podľa § 319 Trestného poriadku odvolania obžalovaného Ing. H. G. a poškodeného Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky zamietla.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd rozsudkom z 21. marca 2019, sp. zn. BB-3T/28/2016, uznal obžalovaného Ing. H. G. vinným z prečinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. januára 2014, ktorý mal spáchať v jednočinnom súbehu s prečinom subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 Trestného zákona do 31. januára 2014 tak, že

ako starosta obce Drienovec, ktorá bola žiadateľom nenávratného finančného príspevku (ďalej len NFP) v rámci operačného programu Životné prostredie, Prioritná os 4 - Odpadové hospodárstvo, predložil dňa 11. novembra 2011 Ministerstvu životného prostredia SR, Nám. Ľ. Štúra č. 1, Bratislava (ďalej len MŽP SR) žiadosť o NFP vo výške 621.374,86 eura za účelom realizácie projektu s názvom „Zberný dvor Drienovec“, pričom v rámci povinných príloh k žiadosti o NFP uvedenej pod bodom č. 6, ako doklad o zabezpečení spolufinancovania zo strany žiadateľa, predložil falšovaný doklad označený ako „Uznesenie zo zasadnutia Zastupiteľstva obce Drienovec konaného dňa 22. 08. 2011 v Drienovci“, ktorým nepravdivo deklaroval, že poslanci Zastupiteľstva obce Drienovec dňa 22. augusta 2011 schválili predloženie žiadosti o NFP na projekt „Zberný dvor Drienovec“ s výškou celkových výdavkov na projekt v sume 654.078,80 eura, s výškou celkových oprávnených výdavkov na projekt v sume 654.078,80 eura a s výškou spolufinancovania tohto projektu zo strany žiadateľa z celkových oprávnených výdavkov v sume 32.703,94 eura, a to aj napriek tomu, že vedel, že poslanci Zastupiteľstva obce Drienovec takéto predloženie žiadosti NFP na uvedený projekt, vrátane uvádzaných údajov o výške spolufinancovania projektu zo strany žiadateľa z celkových oprávnených výdavkov a spôsobe financovania projektu, dňa 22. augusta 2011 a ani na inom zastupiteľstve obce neschválili, čím takto neoprávnene vytvoril podmienky na schválenie uvedenej žiadosti MŽP SR ako riadiacim orgánom operačného programu, a následne dňa 22. januára 2013 po takomto schválení žiadosti o NFP uzatvoril za obec Drienovec ako prijímateľa príspevku s poskytovateľom príspevku MŽP SR Zmluvu o poskytnutí NFP č. 030/4.1MP/2013 do výšky 621.347,86 eura, tvoreného z prostriedkov Kohézneho fondu a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, na realizáciu aktivít projektu s názvom „Zberný dvor Drienovec“, na základe ktorej pre obec Drienovec ako prijímateľa tohto príspevku po predložení žiadostí o platbu č. 1, č. 3, č. 4, č. 7 v dňoch 29. júla 2013, 20. augusta 2013, 2. septembra 2013, 6. septembra 2013 v Bratislave vylákal od MŽP SR vyplatenie NFP na účet obce číslo 6905724/5200 vedený v OTP banke v dňoch 2. augusta 2013, 5. septembra 2013, 14. októbra 2013 finančné prostriedky celkovo vo výške 621.220,96 eura, čím takto Ing. H. G. konal v rozpore s § 19 ods. 1, ods. 3 a § 31 zákona č. 523/2004 Z. z. v platnom znení o rozpočtových pravidlách verejnej správy a v rozpore s podmienkami poskytnutia pomoci vo vzťahu k splneniu kritérií formálnej správnosti - kritérií úplnosti tak, ako sú definované v Príručke pre žiadateľov o NFP z ERDF a KF v rámci výzvy na predkladanie žiadostí o NFP kód OPŽP-PO4-11-3 a v § 13 zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v znení neskorších predpisov.

Za to mu Špecializovaný trestný súd uložil podľa § 225 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. januára 2014 s použitím § 38 ods. 2, § 36 písm. j), § 37 písm. h) a § 41 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. januára 2014 úhrnný trest odňatia slobody vo výmere štrnásť mesiacov, ktorého výkon podľa § 49 ods. 1 a § 50 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. januára 2014 podmienčne odložil na skúšobnú dobu dva roky.

Zároveň podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal poškodeného - Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky s jeho nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Ihneď po vyhlásení tohto rozsudku podali proti nemu odvolania obžalovaný Ing. H. G. a prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“), rozsah ktorých obaja vymedzili tak, že tieto smerujú proti výrokom o vine a treste. Proti uvedenému rozsudku v časti týkajúcej sa výroku o náhrade škody podal 28. mája 2019 odvolanie aj poškodený - Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, ktorého zástupca nebol prítomný pri vyhlásení

rozsudku a ktorému bol rovnopis rozsudku doručený 13. mája 2019.

Obžalovaný Ing. H. G. v dodatočne (prostredníctvom obhajcu) predložených dôvodoch podaného odvolania po stručnom zrekapitulovaní predchádzajúceho konania namieta, že orgány prípravného konania sa koncentrovali na podružné a nie rozhodujúce otázky - či boli alebo neboli naplnené všetky znaky žalovaného trestného činu.

V tomto smere považuje tento odvolateľ za nepochybné, že je trestnoprávne zodpovedný - § 19 Trestného zákona, čím je splnená prvá podmienka. Druhou a podstatnou náležitosťou je podľa neho zavinenie - § 15 Trestného zákona, ktoré tvorí základ trestnej zodpovednosti, bez ktorého niet trestného činu ani trestu. Zvýraznil pritom, že sa musí vzťahovať na všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu a musí existovať v čase činu.

Skutková podstata trestného činu podľa § 261 ods. 1 Trestného zákona vyžaduje úmyselnú formu zavinenia. Podľa obžalovaného je preukázané, že poslanci obecného zastupiteľstva, občania obce Drienovec i on ako starosta obce chceli zriadiť v obci zberný dvor, čím bol preukázaný motív jeho konania, keď predložil 11. novembra 2011 podľa obžaloby nesprávny doklad označený ako uznesenie obecného zastupiteľstva. V tomto doklade vyjadril v peňažnej forme to, čo bolo v rozhodnutí zastupiteľstva vyjadrené percentuálne. Nič nefalšoval, nepozmeňoval. Za sporné považuje, či zapisovateľ zapísal informáciu starostu tak, ako bola podaná, resp. či úmyselne alebo z nebanlivosti finančné vyjadrenie nezapísal. Časť svedkov vypovedá, že takúto informáciu nepodal, a druhá časť, že ju podal. Výpovede obidvoch skupín boli podľa obžalovaného spochybnené, pričom len jednej z nich bola prokurátorom v obžalobe daná výstraha o stíhaní za krivú výpoveď. Osobitne pritom poukázal na to, že svedkovia vypovedajúci v jeho neprospech mali preukázateľný záujem na výsledku trestného stíhania, keď jednému z nich sa nenaplnila túžba stať sa starostom (ani vo voľbách v roku 2014 ani v roku 2018) a ďalší sa nemohol realizovať na výstavbe zberného dvora. Obžalovaný tvrdí, že obaja vypovedali naučene zhodne a na nepripravené otázky odpovedali opäť zhodne - - nepamätáme sa. Výhrážka o stíhaní za krivú výpoveď absentuje aj napriek tomu, že ich výpoveď o predražení ceny traktora bola v prípravnom konaní preukázaná ako nepravdivá. Obvinený pritom zdôraznil, že predraženosť nebola predmetom obžaloby.

Ďalej obžalovaný uviedol, že z priebehu dokazovania a všeobecne dominuje skutočnosť, že finančné prostriedky Európskych spoločností v spolupráci so štátnymi orgánmi Slovenskej republiky boli obciam ponúkané. Obce nemuseli nič predstierať, podvádzať, stačilo o nich predpísaným postupom požiadať. V tejto súvislosti nepopiera, že spomínaný doklad vyhotovil, ale zdôrazňuje, že nie v úmysle vylákať finančné prostriedky. Zopakoval, že úmyselná forma zavinenia sa vzťahuje na všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu v čase činu, a teda v danom prípade by 11. novembra 2011 musel predkladať spomínaný nesprávny doklad v úmysle získané prostriedky a) použiť na iný účel, ako boli pôvodne určené, a tým b) umožniť ich spreneveru alebo ich c) protiprávne zadržanie. Z logického výkladu vyplýva, že sprenevera alebo protiprávne zadržanie prichádza v úvahy, len ak poskytnuté prostriedky Európskych spoločností boli použité na iný účel úmyselným zavinením. Prostriedky na iný účel použité neboli, čím nie sú podľa obžalovaného naplnené ani ďalšie znaky žalovanej skutkovej podstaty trestného činu - chránený objekt a objektívna stránka.

V závere poukázal obžalovaný na ďalšie konkrétne skutočnosti, ktoré podľa neho svedčia o prinajmenšom nekvalifikovanom postupe špeciálnych orgánov činných v trestnom konaní. Konkrétne na to, že v čase začatia i vzniesenia obvinenia orgány prípravného konania vedeli (a vedia), že zberný dvor bol postavený, odovzdaný do užívania, jeho náklady boli uhradené z prostriedkov obce a poskytnutých prostriedkov určených na tento účel a tieto neboli použité na iný účel. Napriek tomu mu bolo vznesené obvinenie, bezdôvodne podaná obžaloba, ktorú nemal súd prijať a keď ho oslobodil, prokurátor podal odvolanie, v ktorom odpútava pozornosť od žalovaného skutku, keď sa zameriava na dokazovanie toho čo nežaluje - predražovanie. Obžalovaný zároveň kladie otázku, ktoré finančné záujmy Európskych spoločností boli poškodené, keď (finančné prostriedky, pozn.) boli použité na účel, na ktorý boli určené.

V podstate z týchto dôvodov obvinený navrhol, aby ho odvolací súd spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodil.

Následne obžalovaný prostredníctvom obhajcu podaním z 5. júna 2019 dôvody odvolania doplnil tak, že s uznaním konštatuje zistenie prvostupňového súdu, že poslanci zastupiteľstva obce zhodne s ním súhlasili s realizáciou zberného dvora v obci, čo je rozhodujúci základ aj pre posúdenie vôle a tým aj jeho zavinenia. Pre žalobcu motívom obžalovaného bolo predrazenie akcie, čo v priebehu celého konania nepreukázal. Obžalovaný tvrdí, že on aj členovia zastupiteľstva mali spoločný záujem i zhodný motív - realizáciu zberného dvora. Na jeho uskutočnenie boli potrebné finančné prostriedky, ktoré obec v celom rozsahu nemala, potrebovala získať ďalšie prostriedky, ktoré boli ponúknuté ES a SR. V nadväznosti na to, obžalovaný zopakoval, že ten, kto sa chcel o nich uchádzať, nemusel konať nezákonným spôsobom, tým odpadá jeho motív i vôľa konať nezákonným, spôsobom. Konal v úmysle získať finančné prostriedky na realizáciu tohto projektu, čo sa aj uskutočnilo, nekonal v úmysle ich použiť na iný účel, čo správne konštatoval aj súd, keď v rozsudku uviedol, že jeho konaním nedošlo ku škodlivému následku, keď takto získané finančné prostriedky sa premietli do majetku obce, pričom nebolo preukázané jeho obohatenie. Obžalovaný ďalej tvrdí, že keď niet zavinenia, niet trestnej zodpovednosti ani trestu. Okrem toho dal obžalovaný do pozornosti to, že konštatovanie o falšovaní a pozmeňovaní (resp. o odchylení sa od vôle obecného zastupiteľstva) listiny podľa neho neobstojí. To sa v danej veci nestalo a súd k tomu nevykonal zodpovedajúce dokazovanie. V tomto smere vyslovil obžalovaný názor, že pokiaľ obecné zastupiteľstvo súhlasilo s realizáciou danej akcie, nemožno starostovi uprieť právo navonok realizovať túto vôľu v písomnej forme, keď podiel vyjadril aj v peňažnej podobe.

Prokurátor v dodatočne predložených dôvodoch ním podaného odvolania, pokiaľ ide o záver súdu prvého stupňa, že konaním obžalovaného nevznikla žiadna škoda, poukázal v prvom rade na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí vydanom v tejto veci žiadnym spôsobom nespochybnil výšku žalovanej škody. V tejto súvislosti poukázal tiež na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3To/11/2013, v ktorom najvyšší súd výslovne uviedol, že podstatné porušenie zmluvy o poskytnutí NFP znamená, že prijímateľovi nevznikol nárok na vyplatenie príslušnej refundácie v celej sume uplatneného nároku z rozpočtu ES. Akékoľvek úvahy o rozsahu oprávnených a neoprávnených výdavkov sú za týchto okolností bezpredmetné a právne irelevantné, keďže poskytnutá suma refundácie, na ktorú obžalovaní nemali nárok, predstavuje do jej vyplatenia protiprávne zadržanie prostriedkov poskytnutých z rozpočtu ES. Z tejto súdnej argumentácie, s ktorou sa prokurátor stotožňuje, plynie podľa neho záver, že v prípade tohto žalovaného skutku je v kontexte skúmania výšky škody relevantným záver o protiprávnom zadržovaní prostriedkov obžalovaným zo všeobecného rozpočtu Európskej únie potom, čo predložil (poskytovateľovi NFP) nesprávny doklad tak, ako je to uvedené v obžalobe z 2. novembra 2016 a záver o značnej škode v prípade zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona. Inými slovami, ak teda aj v zmysle uvádzaného rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3To/11/2013 v dôsledku porušenia zmluvných povinností prijímateľovi nevzniká žiaden nárok na vyplatenie NFP a akékoľvek úvahy o rozsahu oprávnených a neoprávnených výdavkov sú za týchto okolností bezpredmetné a právne irelevantné, potom je v prípade zadržovania prostriedkov zo všeobecného rozpočtu ES/EU relevantná ako škoda celá výška NFP, a teda v tomto prípade čiastka 555.829,27 eura pochádzajúca z prostriedkov EÚ a čiastka 65.391,69 eura pochádzajúca zo štátneho rozpočtu SR, čomu zodpovedá právna kvalifikácia skutku v obžalobe.

V podstate z týchto dôvodov prokurátor navrhol, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. b), d) Trestného poriadku zrušil a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám rozhodol tak, že uzná obžalovaného Ing. H. G. vinným zo spáchania zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom subvenčného podvodu podľa § 255 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v obžalobe prokurátora z 2. novembra 2016, sp. zn. VII/2 Gv 44/16/1000-26, a uložil mu za použitia § 39 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výške dva roky s určením skúšobnej doby na päť rokov a zároveň, aby podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal

poškodeného s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Obžalovaný v písomnom vyjadrení z 5. júna 2019 k dôvodom odvolania prokurátora prostredníctvom obhajcu v podstate uviedol, že skutkom uvedeným v obžalobe nenaplnil objektívnu stránku žalovaných trestných činov, keďže zberný dvor bol zrealizovaný z prostriedkov na to určených, obci slúžil a slúži. Vyslovil názor, že prokurátor nesmie v obžalobe jednej skupine svedkov hroziť trestným stíhaním len preto, že nevypovedajú podľa jeho predstáv, pokiaľ rozpory vo výpovediach svedkov odstránené neboli, mal ich obsah hodnotiť podľa zásad Trestného poriadku. Navrhol preto odvolanie prokurátora ako nedôvodné odmietnuť.

K dôvodom odvolania prokurátora sa písomne vyjadril aj poškodený, ktorý v podaní z 1. júla 2019, pokiaľ ide o návrh prokurátora, aby bol s nárokom na náhradu škody odkázaný na civilný proces, uviedol, že mu nie je zrejmý dôvod takéhoto petitu, keďže sa obaja zhodujú na výške škody, prokurátor navrhuje uznať obžalovaného vinným zo spáchania žalovaných trestných činov, ich kvalifikovaných skutkových podstát zodpovedajúcich ním (poškodeným, pozn.) riadne a včas uplatnenej výške škody. Preto podľa poškodeného dôkazná situácia nezodpovedá ustanoveniu § 288 ods. 1 Trestného poriadku.

Poškodený - Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, v podanom odvolaní uviedol, že si riadne a včas uplatnil nárok na náhradu škody, a to listom č. 19594/2016, 4850/2016-1.10.2 z 19. apríla 2016, vo výške 621.220,96 eura, ktorá predstavuje celkovú sumu finančných prostriedkov vyplatenú obci Drienovec z Kohézneho fondu a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky na realizáciu aktivít projektu „Zberný dvor Drienovec“ v súlade so Zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 030/4.1MP/2013 zo dňa 22. januára 2013 vrátane úrokov z omeškania, pričom prílohou uplatnenia nároku na náhradu škody boli doklady preukazujúce vyplatenie celej nárokovanej sumy finančných prostriedkov. Vychádzal pritom zo skutočnosti, že ak by mu bolo ako príloha č. 6 žiadosti o NFP predložené uznesenie obecného zastupiteľstva, tak ako bolo schválené, a teda neobsahujúce všetky náležitosti podľa príslušnej výzvy a príručky pre žiadateľa, bol by predmetný projekt vyradený v rámci kontroly formálnej správnosti a nebol by vôbec schválený. Poukázal pritom na výpoveď svedka Ing. O. C. v prípravnom konaní, ktorej časť zároveň cituje.

V nadväznosti na to vyjadril poškodený názor, že aj obžalovaný si bol zrejme vedomý následkov predloženia reálne prijatého uznesenia obecného zastupiteľstva, pretože mu predložil namiesto neho falšovaný doklad. K schváleniu žiadosti o NFP teda došlo podľa poškodeného (o. i.) na základe falšovaného dokladu a z toho vyplýva, že finančné prostriedky vyplatené obci Drienovec na základe zmluvy o poskytnutí NFP boli vyplatené neoprávnene a po nadobudnutí právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku v tejto veci ich bude musieť vysporiadať s príslušnými orgánmi Európskej únie.

Úvahy súdu prvého stupňa spočívajúce v tom, že obžalovaný nemal úmysel mu spôsobiť škodu, nepreukázal sa mu úmysel (dokonca ani vedomosť) vo vzťahu k predraženiu projektu, ani žiaden majetkový prospech pre obžalovaného ako fyzickú osobu, či pre obec, ako aj úvahy opierajúce sa o závery vládneho auditu č. A 758, považuje poškodený za nesprávne. Poukazuje pritom na judikatúru najvyššieho súdu (rozhodnutia z 25. marca 2015, sp. zn. 3 To 11/2013, a z 21. apríla 2016, sp. zn. 6 Tos 9/2016), podľa ktorej už samotným predložením nesprávnych dokladov poskytovateľovi príspevku nevzniká nárok jeho žiadateľovi na vyplatenie NFP. Akékoľvek úvahy o rozsahu oprávnených a neoprávnených výdavkov sú za týchto okolností bezpredmetné a právne irelevantné, keďže poskytnutý NFP, na ktorý nevznikol nárok predstavuje od jeho vyplatenia protiprávne zadržanie prostriedkov poskytnutých z rozpočtu EU.

Poškodený preto nesúhlasí so záverom súdu prvého stupňa, že vykonaným dokazovaním nebolo bezpečne preukázané, že konaním obžalovaného vznikla škoda, resp. v akej výške, ktorým odôvodnil odkázanie s jeho nárokom na náhradu škody na civilný proces. Škodu v tejto veci aj v zmysle citovanej judikatúry predstavuje podľa poškodeného celá výška vyplateného NFP, ako si ju v tomto konaní riadne a včas uplatnil a ako ju ustálil aj prokurátor v podanej obžalobe.

V závere poškodený namieta, že mu súdom prvého stupňa bola upretá realizácia jeho procesných práv, keďže v rozpore s § 247 ods. 2 Trestného poriadku nebol upovedomený o hlavnom pojednávaní konanom 21. marca 2019.

V podstate z týchto dôvodov poškodený navrhol, aby v prípade odsudzujúceho rozsudku najvyšší súd uložil obžalovanému povinnosť nahradiť mu škodu tak, ako si ju v tomto trestnom konaní uplatnil.

Obžalovaný v písomnom vyjadrení z 5. júna 2019 k odvolaniu poškodeného prostredníctvom obhajcu navrhol toto ako nedôvodné odmietnuť. Uviedol, že finančné prostriedky boli obci Drienovec poskytnuté podľa vopred stanovených podmienok aj s poškodeného súhlasom, rovnako ním bola vykonaná finančná kontrola o ich použití na určený účel, a v priebehu realizácie akcie Zberný dvor ani pri jeho odovzdaní do užívania - kolaudácii neboli z jeho strany zistené nedostatky.

V reakcii na písomné vyjadrenie obžalovaného poškodený v podaní z 19. júna 2019 uviedol, že obžalovaný pri podávaní žiadosti o NFP v mene obce predložil všetky povinné doklady vrátane výpisu z uznesenia obecného zastupiteľstva, z ktorého vyplýva, že obecné zastupiteľstvo v Drienovci schválilo podanie žiadosti o NFP so všetkými požadovanými údajmi. Výpis z uznesenia obecného zastupiteľstva bol opatrený pečiatkou obce a podpisom jej starostu - obžalovaného. Nakoľko uznesenie obecného zastupiteľstva (i výpis z neho) je verejnou listinou, poškodený neskúmal jeho pravosť a pravdivosť. O skutočnosti, že výpis z uznesenia obecného zastupiteľstva, ktorý obžalovaný v rámci žiadosti o NFP predložil, nesúhlasí so skutočne prijatým uznesením obecného zastupiteľstva, sa poškodený dozvedel od orgánov činných v trestnom konaní až v čase, keď už bol predmetný projekt realizovaný a NFP obci Drienovec vyplatený. Poškodený nespochybňuje tvrdenie, že NFP bol použitý na určený účel, avšak toto tvrdenie nemá žiaden vplyv na skutočnosť, že na základe predloženia dokladu, ktorý najvyšší súd vo svojom uznesení sp. zn. 2To 6/2017 z 26. novembra 2018 označil za falšovaný, nemala byť žiadosť obce Drienovec o poskytnutie NFP vôbec schválená a teda ani NFP obci Drienovec vôbec vyplatený.

Najvyšší súd ako odvolací súd preskúmal na podklade uvedených odvolaní, ktoré podali oprávnené osoby včas, v súlade s § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým podali obžalovaný, prokurátor a poškodený odvolania, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Po takto vykonanom prieskume a po doplnení konania dôkazmi nevyhnutnými na to, aby mohol o podaných odvolaniach rozhodnúť (§ 326 ods. 5 Trestného poriadku), dospel k záveru, že dôvodným je len odvolanie prokurátora.

Predovšetkým je potrebné uviesť, že aktuálne odvolaniami napadnutému rozsudku prvostupňového súdu predchádzal jeho oslobodzujúci rozsudok zo 6. júna 2017, ktorý najvyšší súd uznesením z 26. novembra 2018, sp. zn. 2 To 6/2017, zrušil.

Už v tomto rozhodnutí odvolací súd konštatoval, že súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania správne zistil, že znenie uznesenia z riadneho zasadnutia obecného zastupiteľstva v Drienovci z 22. augusta 2011 vyhotovené Ing. Š. N. (poslancom povereným jeho zapísaním, pozn.) je na prvý pohľad rozdielne od uznesenia, ktoré bolo predložené obžalovaným v rámci povinných príloh k žiadosti o NFP.

Najvyšší súd zároveň poukázal na to, že Ing. Š. N. vyhotovené uznesenie č. 14 bod 4, prijaté na riadnom zasadnutí obecného zastupiteľstva 22. augusta 2011 v znení „- na projekt „Zberný dvor“ - 5% z vlastných prostriedkov obce“, autorizovali svojimi podpismi nielen overovatelia M. Z. a M. Z., ale aj obžalovaný ako starosta. Je pritom irelevantné, či v rámci rokovania, ktoré prijatiu predmetného uznesenia predchádzalo, boli oboznámené aj výdavky na tento projekt, včítane výšky spolufinancovania. Obžalovaný ako starosta obce bol totiž oprávnený v prílohe žiadosti o NFP predložiť ako doklad o zabezpečení spolufinancovania zo strany žiadateľa uznesenie obecného zastupiteľstva iba v tom znení, v akom bolo vyhotovené a príslušnými osobami (včítane neho) podpísané. Z tohto pohľadu potom nie sú výpovede svedkov, ktorí sa na inkriminovanom zasadnutí obecného zastupiteľstva zúčastnili, pre rozhodnutie podstatné a odvolacie námietky obžalovaného spochybňujúce ich hodnotenie

prvostupňovým súdom opodstatnené. Preto, ak obžalovaný v prílohe žiadosti o NFP predložil listinu označenú ako „Uznesenie zo zasadnutia Zastupiteľstva obce Drienovec konaného 22.8.2011 v Drienovci“ opatrenú odtlačkom pečiatky obce a jeho podpisom, ktorej obsah však nezodpovedá zneniu obecným zastupiteľstvom prijatého uznesenia, predložil ako prílohu žiadosti o NFP falšovaný doklad. Za taký totiž treba považovať každý nepravý doklad, ktorý má vzbudiť zdanie, že bol vydaný príslušným orgánom predpísaným spôsobom. Rovnako nie je podstatné, či bolo predložené uznesenie obecného zastupiteľstva, jeho rovnopis, resp. výpis z neho, keďže tieto musia vždy zodpovedať uzneseniu obecného zastupiteľstva, ktoré bolo prijaté. Nemožno preto prisvedčiť argumentácii odvolateľa, že ak obecné zastupiteľstvo súhlasilo s realizáciou danej akcie, nemožno starostovi uprieť právo realizovať túto vôľu navonok v písomnej forme tak, že ju vyjadrí aj v peňažnej podobe.

Pokiaľ dnes obžalovaný tvrdí, že sporné uznesenie bolo prijaté v znení, v ktorom ho predložil, a nie v znení, v akom bolo obecným zastupiteľstvom vyhotovené, žiada sa, odhliadnuc od toho, že ani v takom prípade nebol podľa najvyššieho súdu oprávnený jeho znenie sám zmeniť, dodať, že obžalovaný doposiaľ nijak nevysvetlil, prečo potom takto vyhotovené uznesenie sám podpísal. Obzvlášť, ak bez jeho podpisu by nebolo vykonateľné, a pokiaľ by ho obecné zastupiteľstvo v tomto znení do dvoch mesiacov od schválenia opätovne nepotvrdilo, stratilo by platnosť (§ 12 ods. 11, § 13 ods. 6, ods. 8 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov).

Z odvolacím súdom doplneného dokazovania prečítaním zápisnice o výpovedi svedka Ing. O. C. z 21. apríla 2016, a to za splnenia podmienok podľa § 263 ods. 1 Trestného poriadku, zároveň vyplynulo, že ak by obžalovaný v prílohe žiadosti o NFP predložil uznesenie obecného zastupiteľstva v znení v akom bolo schválené, ktoré neobsahovalo všetky povinné údaje, bola by predmetná žiadosť, bez jej riadneho doplnenia, vyradená z ďalšieho posudzovania.

Takto preukázané konanie obžalovaného, ktorého podstata spočíva v tom, že v prílohe žiadosti o NFP predložil falšovanú listinu, ktorou nepravdivo deklaroval splnenie podmienok na poskytnutie príspevku, hoci vedel, že obsah tejto listiny nezodpovedá skutočnému zneniu uznesenia obecného zastupiteľstva obce Drienovec č. 14 bod 4. z 22. augusta 2011, ktoré neobsahovalo všetky povinné údaje, bez riadneho doplnenia ktorých by bola predmetná žiadosť o NFP vyradená z ďalšieho posudzovania, čím takto - vďaka falšovanému dokladu - dosiahol schválenie žiadosti a v nadväznosti na to na základe následne uzavretej zmluvy vyplatenie príspevku v celkovej sume 621.220,96 eura, z toho z prostriedkov Kohézneho fondu vo výške 555.829,27 eura a z prostriedkov štátneho rozpočtu Slovenskej republiky vo výške 65.391,69 eura, naplnia všetky znaky skutkových podstát zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona a zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona.

Odvolacie argumentácia obžalovaného pritom vychádza z mylného predpokladu, že k naplneniu znakov trestného činu podľa § 261 Trestného zákona dôjde len vtedy, ak boli poskytnuté prostriedky Európskych spoločenstiev úmyselne použité na iný, než určený účel.

K tomu je potrebné uviesť, že v súlade s publikovanou judikatúrou najvyššieho súdu [primerane pozri rozhodnutie zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 98/2018-I] platí, že pri trestnom čine poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 Trestného zákona sú v odseku 1 tohto ustanovenia popísané tri možné alternatívy konania páchatela: (i) použitie alebo predloženie falšovaného, nesprávneho alebo neúplného výkazu alebo dokladu, (ii) neposkytnutie povinných údajov alebo (iii) použitie prostriedkov zo všeobecného rozpočtu Európskych spoločenstiev, z rozpočtu spravovaného Európskymi spoločenstvami alebo v zastúpení Európskych spoločenstiev na iný účel, ako boli pôvodne určené; a dva rôzne následky, ktoré páchatel môže niektorým z týchto konaní (alebo ich kombináciou) spôsobiť, a to buď v podobe: (i) spôsobenia sprenevery alebo (ii) protiprávneho zadržania prostriedkov.

Zároveň treba zdôrazniť, že „spôsobenie sprenevery“ v zmysle § 261 ods. 1 Trestného zákona nie je zdefinovaním ďalšieho konania páchatela (ako kumulatívne požadovaného skutku), ktoré by

nadväzovalo na „použitie alebo predloženie výkazu, resp. dokladu“, „neposkytnutie povinných údajov“ alebo „použitie prostriedkov“ podľa predchádzajúcej časti formulácie dotknutého ustanovenia. Ide o definíciu jednej z alternatív následku vyvolaného konaním páchatel'a (súčasť popisu tzv. objektívnej stránky). Preto na účel aplikácie § 261 ods. 1 Trestného zákona „spôsobenie sprenevery“ obsahovo zodpovedá následku trestného činu sprenevery podľa § 213 ods. 1 Trestného zákona - ako trvalé prisvojenie si poskytnutých prostriedkov; a „protiprávne zadržanie prostriedkov“ obsahovo zodpovedá následku trestného činu neoprávneného užívania cudzej veci podľa § 215 ods. 1 Trestného zákona - ako neoprávnené prechodné užívanie prostriedkov.

Na vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti preto postačí, ak páchatel' svojim zavineným konaním, ktorého sa môže dopustiť nielen vo fáze čerpania a použitia prostriedkov, ale i vo fáze schvaľovania ich poskytnutia, naplní niektorú z troch do úvahy prichádzajúcich alternatív konania a spôsobí niektorý z dvoch do úvahy prichádzajúcich následkov.

Konkrétne vo vzťahu k preskúmvanej veci je potom potrebné uviesť, že obžalovaný tým, že v rámci procesu schvaľovania žiadosti o NFP predložil falošné uznesenie obecného zastupiteľstva, naplnil znak skutkovej podstaty trestného činu podľa § 261 ods. 1 Trestného zákona - predloží falšovaný doklad. Tým zároveň umožnil schválenie poskytnutia prostriedkov z rozpočtu Európskych spoločenských a ich následné použitie na realizáciu predmetného projektu, čím dosiahol ich trvalé odňatie, a teda týmto konaním spôsobil následok v podobe sprenevery (v zmysle § 261 Trestného zákona) vo výške zodpovedajúcej celej sume vyplatenej z tohto rozpočtu, ktorá zodpovedá škode veľkého rozsahu (§ 125 ods. 1 Trestného zákona).

Pri takto ustálenom skutkovom stave je potom z pohľadu právnej kvalifikácie konania obžalovaného irelevantné, či boli (na základe falšovaného dokladu) poskytnuté prostriedky v konečnom dôsledku použité na určený účel, resp. či boli vynaložené hospodárne a efektívne. Tieto okolnosti však možno zohľadniť pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu, resp. o náhrade škody (pozri nižšie).

Z uvedeného vyplýva, že nielen odvolacia argumentácia obžalovaného, ale i rozhodnutie prvostupňového súdu vychádza z nesprávneho predpokladu, že na naplnenie škody, ako znaku kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu podľa § 261 Trestného zákona, sa za daného skutkového stavu vyžaduje úmysel obžalovaného použiť poskytnuté prostriedky na iný než určený účel, resp. použiť ich nevhodným spôsobom, a v tomto smere je odvolanie prokurátora plne opodstatnené (uvedené v celom rozsahu platí aj vo vzťahu k trestnému činu podľa § 225 Trestného zákona).

V tejto súvislosti sa len pre úplnosť žiada dodať, že pokiaľ ide o následok trestného činu podľa § 261 Trestného zákona, od 1. augusta 2019 pôjde v dôsledku zmeny právnej úpravy vždy o protiprávne zadržanie finančných prostriedkov, a to bez ohľadu na to, či bude trvalé alebo prechodné. Ak totiž pre vyvodenie trestnej zodpovednosti stačí neoprávnené prechodné užívanie prostriedkov, o to viac tomu tak bude v prípade ich trvalého zadržania (argument od menšieho k väčšiemu). Posúdenie konania obžalovaného podľa v čase rozhodovania najvyššieho súdu účinného Trestného zákona by tak nebolo pre neho priaznivejšie (§ 2 ods. 1 veta druhá Trestného zákona), keďže by bolo rovnako trestné ako podľa Trestného zákona účinného v čase spáchania (dokončenia) skutku. Konkrétne by bolo kvalifikované ako zločin poškodzovania finančných záujmov Európskej únie podľa § 261 ods. 1, ods. 6 písm. a) Trestného zákona v znení účinnom od 1. augusta 2019, za ktorý možno tiež uložiť trest odňatia slobody na sedem až dvanásť rokov.

Pokiaľ obžalovaný spochybňuje naplnenie subjektívnej stránky skutkovej podstaty predmetného trestného činu, treba uviesť, že už len skutočnosť, že v prílohe žiadosti nepredložil pravé uznesenie obecného zastupiteľstva, ale ním sfalšované, dostatočne preukazuje, že vedel, že na základe pravého uznesenia by k schváleniu žiadosti nedošlo, a teda bol minimálne uzrozumený s tým, že k schváleniu príspevku v jeho celej výške dôjde na základe ním sfalšovaného dokladu, čím je u neho dané zavinenie v podobe nepriameho úmyslu, ktoré zahŕňa aj spôsobenú škodu [vo vzťahu ku ktorej by napokon stačilo aj zavinenie z nedbanlivosti (§ 18 Trestného zákona)].

Z uvedeného potom vyplýva aj naplnenie všetkých znakov zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona, pokiaľ ide o časť príspevku vyplateného zo štátneho rozpočtu, keď obžalovaný tým, že predložil falošný doklad, ktorý mal preukazovať splnenie jednej z podmienok na poskytnutie príspevku - zabezpečenie spolufinancovania, ktorá bola v súlade s § 13 ods. 4 písm. c) zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v znení zákona č. 116/2011 Z. z. stanovená v Príručke pre žiadateľa o NFP z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu v rámci výzvy na predkladanie Žiadostí o NFP kód OPŽP-PO4-11-3, uviedol poskytovateľa príspevku do omylu v otázke jej splnenia, čím od neho vylákal príspevok vo výške zodpovedajúcej značnej škode [§ 125 ods. 1 Trestného zákona (pozri tiež rozhodnutie zverejnené v Zbierke pod č. 98/2018-II)].

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k tomu, že na podklade odvolania prokurátora jednomyseľne zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a sám rozhodol tak, že po úprave skutkovej vety v súlade s ním doplneným dokazovaním uznal obžalovaného vinným zo zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona spáchaného v jednočinnom súbehu so zločinom subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona. Z popisu skutku pritom vypustil aj odkaz na ustanovenia § 19 ods. 1, ods. 3 a § 31 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, keďže otázka účelovosti, resp. hospodárnosti a efektívnosti použitia poskytnutých prostriedkov nie je v tomto prípade relevantná.

Pokiaľ ide o výrok o treste, považoval odvolací súd za rozhodujúce, že vykonaným dokazovaním nebolo spoľahlivo preukázané, že by poskytnuté prostriedky boli použité na iný, než určený účel, prípadne nehospodárne alebo neúčinne, resp. že by došlo dokonca k neoprávnenému obohateniu na strane obžalovaného alebo iných osôb, keďže týmto smerom nebolo dokazovanie v prípravnom konaní zamerané. Preto uloženie trestu v rámci zákonom stanovenej trestnej sadzby na sedem až dvanásť rokov by bolo podľa najvyššieho súdu pre obžalovaného neprimerane prísne a vzhľadom na jeho inak bezúhonný život možno účel trestu dosiahnuť aj trestom kratšieho trvania.

Z týchto dôvodov pristúpil odvolací súd k mimoriadnemu zníženiu trestu a obžalovanému uložil trest odňatia slobody na dolnej hranici takto zníženej trestnej sadzby vo výmere dva roky [§ 39 ods. 3 písm. d) Trestného zákona], ktorého výkon podmiennečne odložil na skúšobnú dobu dva roky, pri určení ktorej zohľadnil aj celkovú dĺžku trestného stíhania a tiež, fakt, že po spáchaní tohto trestného činu sa už ďalšieho trestného činu nedopustil.

Na základe týchto dôvodov dospel odvolací súd zároveň k záveru, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné, a preto ho jednomyseľným rozhodnutím podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Pokiaľ ide o odvolanie poškodeného, najvyšší súd v prvom rade skúmal, či v tomto prípade bolo vôbec možné nárok na náhradu škody v trestnom konaní uplatniť.

Adhézne konanie totiž nahrádza civilný proces a možno v ňom uplatniť len tie nároky, rozhodovanie o ktorých je zverené do právomoci súdov podľa § 3 Civilného sporového poriadku. Vo všeobecnosti pritom platí, že takými nie sú majetkové nároky štátu, ktoré majú administratívnu povahu a o ktorých rozhodujú príslušné správne orgány, pričom ich rozhodnutia sú priamo exekučnými titulmi, ktoré podliehajú prieskumu správneho súdu podľa Správneho súdneho poriadku. Typickým príkladom takýchto - v trestnom konaní neuplatniteľných nárokov - sú majetkové nároky štátu vyplývajúce z predpisov o jednotlivých druhoch daní alebo odvodov (pozri stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 71/2017). O takúto situáciu však v posudzovanej veci nejde.

Poskytovanie pomoci a podpory z fondov Európskeho spoločenstva podľa zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v znení účinnom v čase skutku

(ďalej len „zákon č. 528/2008 Z. z.“) prebieha v dvoch fázach. Prvou je konanie o žiadosti o poskytnutie NFP, v rámci ktorého príslušný riadiaci orgán zisťuje splnenie podmienok poskytnutia pomoci a podpory určených vo výzve a zároveň preveruje súlad dokumentov predložených na základe výzvy s osobitnými predpismi (§ 14 ods. 2 zákona č. 528/2008 Z. z.). V tejto fáze má riadiaci orgán vrchnostenské postavenie a vzťah medzi ním a žiadateľom má verejnoprávny charakter. Táto fáza končí rozhodnutím riadiaceho orgánu o schválení alebo neschválení žiadosti (§ 14 ods. 4 zákona č. 528/2008 Z. z.). V prípade schválenia žiadosti sa však už samotný príspevok poskytuje prijímateľovi na základe zmluvy uzavretej podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka (§ 15 ods. 1 zákona č. 528/2008 Z. z.) a vzťah medzi ním a riadiacim orgánom nadobúda súkromnoprávny charakter. Prípadné nároky z neho je potom možné uplatňovať spravidla v civilnom sporovom procese a nie prostredníctvom správneho súdnictva (pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu z 1. júla 2014, sp. zn. 3 Sžf 118/2013). K takýmto v civilnom procese (a teda i v adhéznom konaní) uplatniteľným nárokom patria aj nároky súvisiace s odstúpením od zmluvy, včítane povinnosti vrátiť vyplatený príspevok, pričom podľa čl. 9 ods. 2.4 písm. f) Všeobecných zmluvných podmienok k zmluve o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (č. l. 703 a nasl.) sa za podstatné porušenie zmluvy zo strany prijímateľa odvodňujúce odstúpenie od nej považuje aj to, ak sa právoplatným rozsudkom súdu preukáže spáchanie trestného činu v súvislosti s procesom hodnotenia a výberu projektov.

V tejto súvislosti sa pre úplnosť žiada dodať, že postup podľa § 27a zákona č. 528/2008 Z. z. neprichádzal v posudzovanej veci do úvahy, keďže tento sa uplatní iba v prípade porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania. Rovnako tak neprichádzal do úvahy ani postup podľa § 31 ods. 9 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase spáchania skutku, keďže v posudzovanej veci nedošlo k porušeniu finančnej disciplíny podľa odseku 1 tohto ustanovenia.

Z uvedeného vyplýva, že poškodeným uplatnený nárok na náhradu škody bolo možné v trestnom konaní uplatniť a súd bol povinný o ňom rozhodnúť. Pokiaľ ale ide o vecné posúdenie tohto nároku, odvolací súd z rovnakých dôvodov, ktoré zohľadnil už pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu, keď vykonaným dokazovaním nebolo spoľahlivo preukázané, že by poskytnuté prostriedky boli použité na iný, než určený účel, prípadne že boli použité nehospodárne alebo neúčinne, resp. že by došlo dokonca k neoprávnenému obohateniu na strane obžalovaného alebo iných osôb, dospel k záveru, že na vyslovenie povinnosti na náhradu škody by bolo treba vykonať ďalšie dokazovanie v naznačenom smere, ktoré však presahuje potreby tohto trestného stíhania. Preto jednomyselne odkázal poškodeného s nárokom na náhradu škody na civilný proces (hoci z pohľadu právnej kvalifikácie konania obžalovaného nie je výška škody sporná) a zároveň jeho odvolanie ako nedôvodné zamietol.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.